

عنوان مقاله:

بررسی جایگاه و اهمیت مولفههای معماری در تاریخنگاری مورخان اسلامی (نمونه موردی: تاریخ جدید یزد)

محل انتشار:

همایش ملی معماری و شهرسازی ایرانی اسلامی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

غلامرضا جمال الدین - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مطالعات معماری ایران

خلاصه مقاله:

در میان منابع تاریخنگاری ایران در قرن 9 ه.ق و به خصوص تاریخنگاری محلی، کتاب تاریخ جدید یزد نوشته احمدبن حسینبن علیکاتب، تالیفی پراهمیت و در عین حال ناشناخته محسوب میشود که به معرفی تاریخ معماری شهر یزد میپردازد. یزد در دوره مولف این کتاب اهمیتی در خور توجه داشت و میتوان با رجوع و استناد به گزارشها و توصیفات همین کتاب که مملو است از شرح مدارس، مساجد، مقابر و همچنین عملکرد بسیاری از بناها به عنوان موسسههایی جهت تعلیم و آموزش، به رونق معماری و فرهنگی این شهر پیبرد. با توجه به کمبود بسیار شدید منابع مکتوب در مورد معماری ایران و حجم عظیم باقی مانده از آثار معماری، بخصوص دوره اسلامی، کتاب تاریخ جدید یزد با توجه به اطلاعات ارزشمندی که در باب معماری میدهد، میتواند راهگشایی نه فقط برای بررسی معماری یک شهر بلکه دریچهای برای نگاه و بررسی مجدد بخشی از تاریخ معماری اسلامی ایران باشد. از این رو پژوهش حاضر تلاش بر آن دارد تا با بررسی گزارشهای این کتاب از مولفههای معماری و قرار دادن آنها در کنار تعریفی که کاتبیزدی از تاریخ میدهد، نگاهی به اندیشه و جهانبینی ساکنان و سازندگان بناهای دورههای تاریخی ایشان که در آن به سر برده و آن را ساختهاند داشته باشد. مولفههای معماری که در کتاب تاریخ جدید یزد به ذکر آنها پرداخته میشود شامل هشت بخش میگردد که عبارت است از: حامیان و بانیان، توصیف و شرح بناها، عملکرد بناها، ذکر آبرسانی، توصیفات زیباشناسی، مصالح، معماران و هنرمندان و کتیبههای بناها. بررسی و تحلیل این مولفههای نشان از آن دارند که اولویت اول در گزارشهای این بناها به حامیان و بانیان اختصاص دارد و ذکر نام معماران و هنرمندان کمترین جایگاه را به خود اختصاص داده است. در این مقاله با بکارگیری روش تفسیری- تحلیلی در بررسی توصیفات یک مورخ اسلامی از معماری، سعی بر شناخت و معرفی اهمیت مولفههای آن است تا بتوان در تحلیل و تفسیر و تدوین مبانی نظری معماری اسلامی ایران به راهکارها و روشهای جدیدی دست یافت.

کلمات کلیدی:

تاریخ، تاریخ جدید یزد، معماری، مولفههای معماری، تاریخنگاری کاتبیزدی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/371802>

